

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM
W ROKU 2013**

Opracowanie:
Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk

Wydział Inspekcji
pod kierunkiem Małgorzaty Koziarskiej

Poznań, grudzień 2014

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	7
3.2.	Monitoring jakości wód.....	8
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	8
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	11
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	12
3.4.	Monitoring hałasu.....	12
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	13
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	14
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	16
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	19
5.	POWAŻNE AWARIE	19

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2013. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat międzychodzki położony jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 736 km², który zamieszkuje 37094 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2013, dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pradoliny Toruńsko- Eberswaldzkiej: mezoregion Kotlina Gorzowska oraz
- w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego: mezoregion Pojezierza Poznańskie.

Gospodarka powiatu, położonego wśród lasów i jezior, z ciekawą rzeźbą terenu, ma charakter rolniczo-turystyczny. Obszar powiatu pokrywają głównie lasy (45%) i pola uprawne (42,1%).

Administracyjnie powiat podzielony jest na 4 gminy:

- 2 gminy miejsko-wiejskie: Międzychód i Sieraków,
- 2 gminy wiejskie: Kwilcz i Chrzypsko Wielkie.

Powiat jest zwodociągowany w 87,7%, a skanalizowany w 62,6% (stan na dzień 31 grudnia 2012, dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 5 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu gostyńskiego. Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2012 /m ³ /
1.	Chrzypsko Wielkie	Chrzypsko Wielkie /Komunalny Zakład Budżetowy w Chrzypsku Wielkim	Gmina Chrzypsko Wielkie (Chrzypsko Małe, Łęczeczki, tereny rekreacyjne)	Ścieki bytowe 50096
2.	Kwilcz	Kwilcz / Zakład Obsługi Mienia Samorządowego w Kwilczu	Gmina Kwilcz	Ścieki bytowe 125200
3.		Lubosz / Zakład Obsługi Mienia Samorządowego w Kwilczu	Gmina Lubosz	Ścieki bytowe 16346
4.	Międzychód	Międzychód /Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie	Gmina Międzychód	859128
5.	Sieraków	Sieraków /Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne w Sierakowie Sp. z o.o.	Gmina Sieraków	287567

Powiat międzychodzki wchodzi w skład Regionu III gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie III regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) jest składowisko odpadów w Mnichach należące do Zakładu Utylizacji Odpadów „Clean City” Sp. z o.o. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu są: składowisko odpadów w Piotrkówku (gmina Szamotuły); sortownie odpadów w Mnichach (gmina Międzychód) i Józefowie (gmina Lwówek).

Na terenie powiatu w 2013 r. funkcjonowało jedno składowisko odpadów komunalnych i dwie sortownie odpadów.

Gminy powiatu międzychodzkiego nie należą do żadnego związku międzygminnego realizującego zadania z zakresu ochrony środowiska.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2013 jakość powietrza na terenie powiatu międzychodzkiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Chalin, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu zanieczyszczeń raz w miesiącu. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu. Badania są kontynuowane w roku 2014.

Z badań przeprowadzonych w roku 2013 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła $2,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu - $13,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat międzychodzki jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu międzychodzkiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} .
- do klasy C – dla pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2013 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowisku w Nowym Tomysłu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat międzychodzki	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat międzychodzki	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2013 roku wykonywano w oparciu o "Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015".

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:
 - raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,

- raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
 - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu międzychodzkiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Osiecznica (Oszczynica),
- Czarna Woda do dopł. spod Chudobczyc,
- Kamionka,
- Jaroszeńska Struga,
- Śremska Struga,
- Warta od Ostrorogi do Kamionki,
- Lichwińska Struga,
- Dopływ spod Strychów,
- Kłosowska Struga,
- Dopływ z Radgodzicy,
- Warta od Kamionki do Obry,
- Dormowska Struga,
- Dopływ ze Skrzydłewa.

oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Kubek,
- Jezioro Lichwińskie,
- Jezioro Kłosowskie,
- Jezioro Barlin (Chorzępowskie),
- Jezioro Muchocińskie (Winnogóra),
- Jezioro Wielkie,
- Jezioro Tuczo,
- Jezioro Gorzyńskie,
- Jezioro Bielskie,
- Jezioro Ławickie,
- Jezioro Śremskie,
- Jezioro Jaroszewskie,
- Jezioro Lutomskie,
- Jezioro Krzymień (Krzemień),
- Jezioro Wielkie (Strzyżminkie),
- Jezioro Kuchenne (Śródeckie),
- Jezioro Chrzypskie,
- Jezioro Białokoskie (Białkowskie),
- Jezioro Luboszek,
- Jezioro Lubosz Wielki (Dobrzyczne).

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe,

- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do czterech typów abiotycznych:

- 2a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 2b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2013 obejmował JCW:

- Jezioro Śremskie - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego;
- Jezioro Jaroszewskie - badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

W 2013 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód jeziornych na terenie powiatu międzychodzkiego za 2013 rok

Nazwa ocenianej JCW	Jeziro Śremskie	Jeziro Jaroszewskie
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Jez. Śremskie	Jez. Jaroszewskie
Typ abiotyczny	2a	2a
Silnie zmieniona jcw	NIE	NIE
Program monitoringu	MD	MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	II	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	DOBRY	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	DOBRY	nie badano
STAN EKOLOGICZNY	DOBRY	UMIARKOWANY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	NIE	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie badano	NIE
STAN CHEMICZNY	nie badano	nie badano
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych		ZŁY
STAN WÓD	nie oceniano	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego

NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Stan ekologiczny JCW naturalnej	
---------------------------------	--

W JCW Jezioro Śremskie stwierdzono dobry stan ekologiczny. Nie prowadzono badań stanu chemicznego, nie dokonano więc oceny stanu wód.

W JCW Jezioro Jaroszewskie stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały badane elementy biologiczne (fitoplankton) oraz wskaźnik fizykochemiczny (średnie nasycenie tlenem hypolimnionu). Stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu międzychodzkiego zlokalizowane są 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP nr 146 Subzbiornik Jezioro-Bytyńskie-Wronki-Trzciel
- GZWP nr 147 Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód)

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu międzychodzkiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
146	Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel	Tr	porowy	180	20
147	Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód)	Q _D	porowy	40	10

Objaśnienia:

Q_D – utwory czwartorzędu w dolinach Tr- trzeciorzęd

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu międzychodzkiego 2 JCWPd: nr 36 i 42 niezagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Na obszarze powiatu zlokalizowany jest obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN w zlewni Mogilnicy i Kanału Grabarskiego (nr NVZ6000PO6) wyznaczony w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 13 lipca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego 2012.3143).

W roku 2013 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowanych jest do badań 17 punktów pomiarowych. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych.

3.4. MONITORING HAŁASU

Celem monitoringu hałasu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem.

Przez teren powiatu międzychodzkiego przebiega droga krajowa nr 24 Pniewy - Wałdowice, a także drogi wojewódzkie nr: 133 Chełst – Chrzypsko Wielkie, 150 Wronki – Sieraków, 160 Słuchań – Miedzichowo, 182 Międzychód – Ujście, 186 Kwilicz – Dobrojewo, 195 Zatom Nowy – Zatom Stary, 198 Radgoszcz – Sieraków – Piaski, 199 Skwierzyna – Międzychód. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 363 Rokietnica – Skwierzyna, 368 Szamotuły – Międzychód, 373 Międzychód – Zbąszyń.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Pomiary poziomu hałasu przez zarządzających drogami, liniami kolejowymi i lotniskami prowadzone są co 5 lat – ostatnio w roku 2010. Na ich podstawie w roku 2012 wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg, na których stwierdzono negatywne oddziaływanie akustyczne. Wykaz odcinków dróg na terenie powiatu, dla których sporządzono mapy akustyczne przedstawiono w „Informacji o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie międzychodzkiem w roku 2012”.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W roku 2013 zakończył się drugi, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmujący lata 2011–2013. W roku tym wykonano kolejną serię badań PEM, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i realizowanych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2013 pomiary poziomów PEM prowadzono w dwóch punktach – w Sierakowie przy ulicy Dworcowej, wytypowanym do badań w kategorii terenów *pozostałe miasta* i w miejscowości Chrzypsko Wielkie przy ulicy Wiśniowej, wytypowanym do badań w kategorii *tereny wiejskie*.

Zmierzone poziomy składowej elektrycznej pola wyniosły odpowiednio 0,23 V/m i 0,19 V/m - zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tych samych punktach badania przeprowadzono w roku 2010 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, kompostownie

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2013 nie było funkcjonujących spalarni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Sortownie

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2013 działały dwie sortownie odpadów. W miejscowości Mnichy (gmina Międzychód) od lipca 2007 r. działa sortownia odpadów z selektywnej zbiórki i niesegregowanych odpadów komunalnych należąca do Zakładu Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. Międzychód. Druga sortownia odpadów szklanych z selektywnej zbiórki należąca do Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o., działa w Międzychodzie (gmina Międzychód) od 2002 r. Zarządzającym obiektem jest Sur-Wil Sp. z o.o. Sieraków.

W 2013 r. w sortowni w Mnichach poddano sortowaniu 31752,4 Mg odpadów; wysortowano:

- opakowania wielomateriałowe: 150105 w ilości 18,88 Mg
- papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 129,46 Mg,

- opakowania z papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 63,25 Mg,
- opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 1474,94 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 413,18 Mg,
- opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 5,95 Mg
- minerały kod odpadu: 191209 w ilości 19700,0 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 9946,74 Mg.

W sortowni w Międzychodzie poddano sortowaniu 5845 Mg odpadów, wysortowano:

- opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 5161 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 684 Mg.

Składowiska odpadów

W 2013 r. na terenie powiatu międzychodzkiego eksploatowane było jedno składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Mnichy (gmina Międzychód) oraz jest też 5 składowisk, których eksploatację zakończono.

Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2013

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2013 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{2/}	Typ składowiska ^{3/}
1	Międzychód	Mnichy	28440,64	21,5	2003	1,2,3,4,6	IN

Objaśnienia:

- /1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;
- /2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton;
- /3/ typ składowiska: **N** odpadów niebezpiecznych, **O** odpadów obojętnych, **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu międzychodzkiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Międzychód	Łowyń	3,84	1990	2002 ^{1/} /2005 ^{2/}	zakończona
2.	Międzychód	Wiktorowo	4,0	1986	2003 ^{1/} /2006 ^{2/}	w trakcie
3.	Kwilcz	Prusim	0,5	1988	2004 ^{1/} /2005 ^{2/}	w trakcie
4.	Sieraków	Grobia	3,35	1993	2008 ^{1,2}	zakończona
5.	Chrzypsko Wielkie	Łężce	0,4	1986	2003 ^{1,2}	zakończona

Objaśnienia:

- 1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,
2 – data decyzji na zamknięcie

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 09.12.2002 r. (Dz.U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie

obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleńiu na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2013 na składowiskach eksploatowanych i nieeksploatowanych na terenie powiatu międzychodzkiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Mnichy	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	brak pomiaru	raz w roku
2	Łowyń	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy
3	Grobia	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy
4	Prusim	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	raz w roku	brak pomiaru	nie dotyczy	brak pomiaru	brak pomiaru	nie dotyczy
5	Wiktorowo	nie prowadzono badań w 2013 r.						
6	Łężce	monitoring prowadzony co dwa lata, ostatnie badania z roku 2012, kolejne w 2014						

Objaśnienia:

1 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano: nie dotyczy

2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2013

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód.

W 2013 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących; w wyniku badań JCW jeziornych stwierdzono:

- w JCW Jezioro Śremskie stwierdzono dobry stan ekologiczny. Nie prowadzono badań stanu chemicznego, nie dokonano więc oceny stanu wód;
- w JCW Jezioro Jaroszewskie stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3. Na obszarze powiatu położone są 2 JCWPd (nr 36 i 42), których wody uznano za niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. W roku 2013 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego.

6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów, obejmującym lata 2011–2013, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
 - a) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni i kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych, natomiast działały dwie sortownie odpadów,
 - b) ilość składowanych odpadów na składowisku w Mnichach była większa w porównaniu do roku 2012,

- c) na terenie powiatu znajduje się 5 składowisk nieeksploatowanych, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 2 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,
- d) na składowisku w Wiktorowie w roku 2013 nie prowadzono monitoringu; na składowisku w Łęczcach monitoring prowadzony jest co dwa lata; na 4 składowiskach nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2013 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba					Decyzje wymierzające kary		Liczba decyzji ustalających termin i wstrzymujących	Liczba wniosków o ukaranie do sądów	Liczba wniosków do organów ścigania
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	decyzji ustalających kary biegnące	mandatów karnych (liczba/kwota)	liczba	kwota /tys. zł/			
Gmina Chrzypsko Wielkie	6	1		-	-	1	3,60	-	-	-
Gmina Kwilcz	14	4	3	2	1/300	3	5,60	-	-	-
Miasto i Gmina Międzychód	34	10	7		2/500	1	4,20	-	-	-
Miasto i Gmina Sieraków	15	3	2		-			-	-	-
Powiat międzychodzki	69	18	12	2	3/800	5	13,40	-	-	-

5. POWAŻNE AWARIE

W 2013 roku na terenie powiatu międzychodzkiego nie było zakładów zakwalifikowanych do zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) jak i Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

Jeden zakład (Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. Baza Magazynowa 71) zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2013 na terenie powiatu międzychodzkiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.